Veiligheidsregio Haaglanden

Dedemsvaartweg 1
2545 AP Den Haag
Postbus 52155
2502 CD Den Haag

088 886 8000
www.vrh.nl

Contactpersoon
E. Gabel/ B. Yedema

Bijlage:
1 (presentatie bezuinigingsscenario's)

Algemeen Bestuur VRH

Datum: 22 januari 2025
Onderwerp: KADERBRIEF BEGROTING VRH 2026 – 2029

1. Procedure

In de gemeenschappelijke regeling van de VRH is bepaald dat het Dagelijks Bestuur de ontwerpbegroting toezendt aan de gemeenteraden voor zienswijze van de deelnemende gemeenten. De procedure voorziet er vervolgens in dat de gemeenteraden gedurende een periode van 12 weken na ontvangst van de ontwerpbegroting in de gelegenheid worden gesteld eventuele opmerkingen en/of aanmerkingen met betrekking tot het ontwerp schriftelijk kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur voegt de ingekomen schriftelijke reacties bij de ontwerpbegroting zoals deze ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Op 15 september 2025 dient de door het Algemeen Bestuur vastgestelde VRH begroting 2026 – 2029 te zijn aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

2. Algemene begrotingsrichtlijnen

De basis voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2026 wordt gevormd door de vastgestelde begroting 2025. Kort samengevat is beleid zoals besloten door het algemeen bestuur (AB), verhoogd met trend, de basis voor de nieuwe begroting. Ten opzichte van de begroting 2025 wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd. In dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

2.1 Kaderbrief gemeenten

De VRH heeft van de deelnemende gemeenten de Kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen d.d. 12 december 2024 ontvangen. Met deze brief wordt een aantal financiële uitgangspunten gegeven voor de begroting. Deze brief gaat in op de volgende punten:

- Aanleveren begroting 2026;
- Financiële taakstelling;
- Subsidies en cofinanciering;
- Indexering;
- Risico's en weerstandscapaciteit;
- Maatschappelijke verantwoord inkopen;
- Informatiebeveiliging, informatiebeheer en gegevens bescherming;
- Wijziging Wet gemeenschappelijk regelingen;

- Tussentijdse informatievoorziening en afstemming;
- Financiële kengetallen;
- Vereisten voor de jaarrekening 2026.

In algemene zin geldt dat het voor de VRH haalbaar is deze uitgangspunten toe te passen. Ten aanzien van de gevraagde financiële taakstelling geldt dat hieraan een substantiële bijdrage kan worden geleverd, maar dat het niet haalbaar is de taakstelling volledig in te vullen. Deze nuancering wordt hieronder nader toegelicht.

Bijdrage aan taakstelling
In de kaderbrief 2026 refereren de gemeenten aan de grote financiële uitdagingen door de aangekondigde korting van het Rijk op het gemeentefonds. In dit licht heeft de VRH een grondig proces doorlopen waarbij afstemming heeft plaatsgevonden met burgemeesters, ambtenaren op het gebied van financiën en openbare orde en veiligheid en de financiële adviescommissie van de VRH.

In dit traject is kritisch gekeken naar de taken en begroting van de VRH (zie ook bijgaande presentatie). Als uitvoeringsdienst bestaat de begroting van de VRH hoofdzakelijk uit personele en materiële lasten om 24/7 brandweerzorg te organiseren. De personele lasten hebben betrekking op zowel beroepskrachten als vrijwilligers; de materiële kosten hangen samen met brandweer-materieel (o.a. tankautospuiten, redvoertuigen en hoogwerkers) en brandweerkazernes.

De brandweer in Nederland werkt doorgaans overwegend met brandweervrijwilligers. Haaglanden wijkt – samen met de regio Amsterdam-Amstelland – van dit landelijke beeld af; in deze regio's is het aantal vrijwilligers relatief beperkt. Voor Haaglanden geldt dat 1/3e van het brandweer-personeel vrijwilliger[1] is en 2/3e van het personeel 'beroeps'. Deze verhouding tussen beroeps en vrijwilligers is te verklaren door het hoge aantal incidenten in de regio (Haaglanden kent het hoogste aantal incidenten in Nederland) in combinatie met de compactheid van de regio, waardoor met een relatief beperkt aantal kazernes de gehele regio efficiënt en effectief kan worden verzorgd. Deze combinatie heeft tot gevolg dat de meeste kazernes in Haaglanden bovengemiddeld druk zijn, waardoor niet kan worden gewerkt met vrijwilligers. Immers, het hoge aantal incidenten zou een te grote belasting vormen voor de vrijwilligers en de hoofdwerkgevers waarin zij werkzaam zijn. De eerder genoemde, bijgevoegde presentatie geeft nader inzicht in de werkdruk van (de kazernes in) deze regio in verhouding tot de andere korpsen in Nederland en de G4-korpsen.

Ten aanzien van de personele lasten is ook kritisch gekeken naar de overhead. In dit kader is door Adviesbureau Berenschot een benchmark uitgevoerd waarbij de VRH is vergeleken met andere veiligheidsregio's. Uit deze benchmark blijkt dat de overhead van de VRH met 16% aanzienlijk lager ligt dan het landelijk gemiddelde van 21% bij veiligheidsregio's.

Het doorlopen van dit proces heeft helder gemaakt dat de huidige overhead dusdanig laag is dat een verdere verlaging hiervan de organisatie (te) kwetsbaar maakt. Daarnaast heeft dit proces inzichtelijk gemaakt dat – gelet op het beperkte aantal kazernes i.c.m. het hoge aantal incidenten – bezuinigingen in de brandweerzorg grote impact zullen hebben op het brandweerzorgniveau. Daarbij is het – als gevolg van o.a. de verwachte bevolkingsgroei en toenemende verdichting – niet realistisch om te verwachten dat de incidenten qua aantal en impact de komende jaren zullen afnemen. Het wegbezuinigen van een kazerne zou tot gevolg hebben dat incidenten zullen moeten worden opgevangen door andere kazernes in de regio. Dit leidt o.a. tot langere aanrijdtijden en legt een extra druk op de toch al bovengemiddeld drukke beroepskazernes en vrijwillige kazernes. Deze druk is overigens op dit moment al een nadrukkelijk aandachtspunt in de opgaven waarvoor de VRH gesteld staat op het gebied van duurzame inzetbaarheid van uitrukpersoneel.

[1] In Westland, Wassenaar en Midden-Delfland wordt gewerkt met vrijwilligers.

Binnen deze context heeft het bestuur van de VRH mogelijkheden gezocht om een substantiële bijdrage te leveren aan de taakstelling voor 2026, zonder dat hierbij het veiligheidsniveau wordt aangetast. Het bestuur ziet in dit kader de volgende mogelijkheden, die ertoe leiden dat de begroting in 2026 met 4% kan worden verlaagd:

1. Het realistischer gaan begroten. Dit houdt onder andere in dat:
    a. niet meer alleen zekere inkomsten, maar ook ingeschatte inkomsten worden begroot;
    b. gelet op de huidige ontwikkelingen in de markt, vooraf vertragingen in de realisatie van aanbestedingen worden ingeboekt.

    Met het realistischer begroten kan in 2026 een besparing van circa € 1,2 miljoen (1 %) worden gerealiseerd. Daar staat tegenover dat het 'realistischer' begroten tot gevolg heeft dat de begroting een minder grote mate van zekerheid zal bieden. Gelet op de beperkte weerstandscapaciteit van de VRH, neemt hierdoor de kans op een tekort toe.

2. Het gebruiken van de in 2024 gevormde bestemmingsreserve om de gemeentelijke bijdrage in 2026 incidenteel te verlagen. Dit bespaart de gemeenten in 2026 in totaal € 3,3 miljoen (3 %).

Deze twee mogelijkheden komen bovenop de bestaande efficiencymaatregel die is opgenomen in het huidige financieel verdeelmodel. In dit model is namelijk ingebouwd dat de mutatie van het aantal inwoners niet voor 100%, maar voor 25% in de inwonerbijdragen wordt verdisconteerd. Hiermee is – op basis van het aantal inwoners dat in de periode 2015-2024 met 100.000 is gestegen in de regio Haaglanden – een besparing van in totaal ruim € 7 mln. gerealiseerd.

Vooralsnog ziet het bestuur van de VRH deze besparing van 4% als maximale mogelijkheid om bij te dragen aan de taakstelling voor 2026, zonder te tornen aan het veiligheidsniveau. Verdere bezuinigingen zijn alleen te realiseren door te snijden in de directe brandweerzorg. Concreet komt dit neer op het bezuinigen van een beroepskazerne (het invullen van een 24/7 basiseenheid vereist circa 30 fulltime brandweermensen). Deze aanvullende bezuinigingsmaatregel is – vanwege de personele consequenties als gevolg van in deze gevallen gedwongen ontslagen en het instellen van vacaturestops – echter niet op korte termijn te realiseren en heeft zoals vermeld ook grote impact op het brandweerzorgniveau. Het wegbezuinigen van een kazerne betekent immers niet dat de incidenten in het werkgebied van deze kazerne verdwijnen.

Afhankelijk van hoe het Gemeentefonds zich komend jaar ontwikkelt, is het opportuun bovenstaande afweging volgend jaar opnieuw te maken.

Naast de gevraagde taakstelling, gaat de Kaderbrief begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen in op maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen, informatiebeveiliging, informatiebeheer en gegevensbescherming. Deze thema's hebben al geruime tijd de volle aandacht van de VRH. Gelet op de beperkte overhead (zoals hierboven toegelicht), zal de VRH vooral in praktische zin invulling geven aan de gevraagde rapportages hierover.

2.2 *Loon- en prijscompensatie (trend)*
Vanuit de gemeenten is de kaderbrief voor de begroting 2026 van gemeenschappelijke regelingen uitgebracht. Waar voorgaande jaren de trendsystematiek was gebaseerd op basis van de CPB indexcijfers 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' (65%) en 'nationale consumentenprijsindex' (35%) is in de kaderbrief 2026 aangesloten bij de algemene systematiek die in het gemeentefonds werd toegepast. Deze systematiek is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de drie indices loonvoet sector overheid, prijsontwikkeling op overheidsconsumptie (IMOC) en prijsontwikkeling op overheidsinvesteringen (IBOI). De weging van deze indices is respectievelijk 60%, 20% en 20%. De indexcijfers werken met een eerste raming, actualisatie en definitieve stand. De voorgeschreven trendsystematiek wordt overeenkomstig toegepast.

Bron	Status	Jaar
CEP 2024 (publicatie mrt 2024)	Definitief	indexering 2024
MEV 2025 (publicatie sep/okt 2024)	Actualisatie	indexering 2025
cMEV 2025 (publicatie sep/okt 2024)	Eerste raming	indexering 2026

Het aantal inwoners voor de gemeentelijke inwonerbijdrage zal zijn gebaseerd op de stand per 1 januari 2025 volgens het Centraal Bureau Statistiek (CBS).

2.3 Versterking van de (toekomstige) crisisbeheersing en de informatiepositie
Landelijk zijn bestuurlijke afspraken gemaakt om de crisisbeheersing en de informatiepositie te versterken. Onderdeel van deze landelijke afspraken is de geleidelijk opbouwende structurele toevoeging in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR). De extra BDUR voor 2025 is met € 0,5 mln verhoogd tot € 2,5 mln. Voor het jaar 2026 zal een inschatting worden gemaakt. Daarnaast is sprake van een mogelijke korting op de BDUR van 10%. De ontwikkeling van de BDUR heeft uiteraard effect op de te maken inhoudelijke keuzes voor de versterking.

2.4 Geneeskundige meldkamer
Op dit moment is de GnkM middels een SLA verbonden aan de RAV Haaglanden. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ambulancevoorzieningen is deze manier van 'onder-aannemersschap' niet meer toegestaan. Het algemeen bestuur heeft december 2024 het definitieve besluit genomen de meldkamer ambulancezorg over te dragen aan de GGD Haaglanden – Gemeente Den Haag (het publieke lid van de RAV Haaglanden). Hiermee is de inrichting conform de Wet ambulancezorgvoorzieningen en blijft de publieke sturing geborgd. De geplande overgang per 1 april 2025 zal worden verwerkt in de VRH-begroting.

3. Planning

Op grond van de provinciale richtlijnen dient de begroting 2026 - 2029 uiterlijk 15 september aan Gedeputeerde Staten van Zuid Holland te worden aangeboden, om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Om deze termijn mogelijk te maken wordt de volgende planning voorgesteld:

Datum	Activiteit	Door
31-01-25	Vaststellen kaderbrief met hoofdlijnen begroting	Algemeen bestuur
13-03-25	Vaststellen concept ontwerpbegroting	Directie
voor 28-03-25	Bespreken concept met controllers en beleidsadviseurs OOV gemeenten	Directeur bedrijfsvoering en concerncontroller
28-03-25	Vaststellen ontwerpbegroting	Dagelijks bestuur
11-04-25	Accorderen ontwerpbegroting	Algemeen bestuur
Voor 30-04-25	Verzenden ontwerpbegroting (voor zienswijze) naar gemeenteraden; kaderbrief en jaarrekening worden t.k.n. bijgevoegd.	Secretaris
Nntb	Behandeling ontwerpbegroting in Financiële Adviescommissie VRH	Portefeuillehouder Financien en Secretaris
12-08-25	Bespreken reacties gemeenteraden (tot uiterlijk 15-07-24) en voorbereiden behandeling Dagelijks bestuur	Directie
29-08-25	Aanbieden concept begroting + voorgestelde reactie op zienswijzen aan Algemeen bestuur	Dagelijks bestuur
Tussen 29-08 en 12-09-24	Raden voorafgaand aan de besluitvorming in kennis stellen van de voorgestelde reactie op zienswijzen (tussen DB en AB in)	Dagelijks bestuur
12-09-25	Vaststellen begroting + reactie aan gemeenteraden	Algemeen bestuur
Zsm na 12-09-25	Aanbieden begroting en reactie op zienswijzen aan gemeenteraden (voor 15 september)	Secretaris
Zsm na 12-09-25	Aanbieden begroting aan gedeputeerde staten (voor 15 september)	Concerncontroller
17-10-25/ 31-10-25	Afstemming proces evaluatie financieel verdeelmodel[2] VRH (DB/AB)	Directie VRH

4. Besluitvorming

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden,

Besluit
vast te stellen de kaderbrief begroting 2026 – 2029.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van 31 januari 2025.

De voorzitter
Jan van Zanen

De secretaris
Esther Lieben

[2] Het huidige verdeelmodel wordt in 2026 opnieuw geëvalueerd. Conform afspraak, vindt in 2025 bestuurlijke afstemming plaats over het evaluatieproces.

Bijlage bij kaderbrief begroting VRH 2026 - 2029

Veiligheidsregio Haaglanden

Bezuinigingsscenario's

www.vrh.nl

VRH in het kort

- Onderdelen Gemeenschappelijke Regeling:
  - **Brandweer**
    - 24/7 brandweerzorg: 2/3e beroeps, 1/3e vrijwilligers
    - Wettelijk inrichtingskader
    - piketorganisatie
  - **GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio)**
  - **Meldkamer Ambulancezorg** (MKA, tot 1 april 2025)

- Multidisciplinair samenwerkingsverband crisisbeheersing
  - brandweer, zorg, politie, gemeenten
  - overige crisispartners

Veiligheidsregio Haaglanden

Financien VRH in het kort

Inkomsten

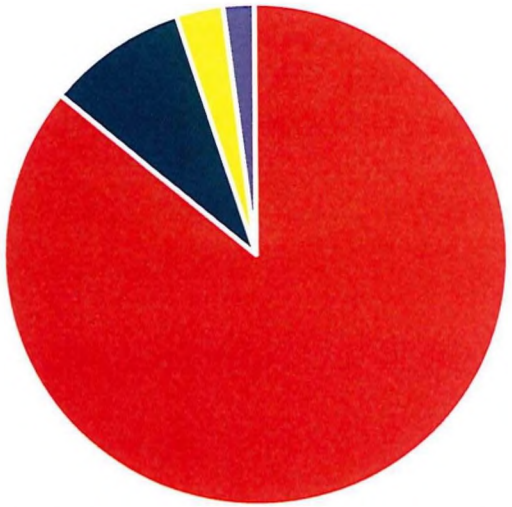

- Gemeenten (86%)
- Rijk (9%)
- RAV (3%)
- Overige (2%)

Producten

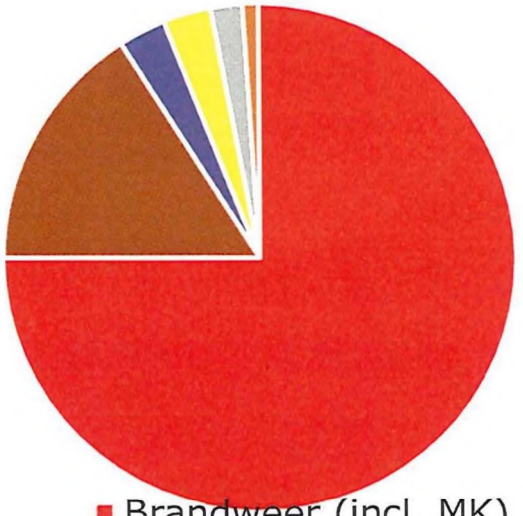

- Brandweer (incl. MK)
- Overhead
- Crisisbeheersing
- MKA
- GHOR
- Gem. crisisbeheersing

Uitgaven

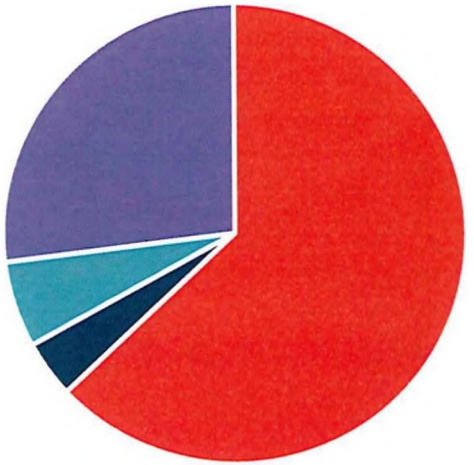

- Personeel
- Overgangsregeling FLO
- Kapitaallasten
- Goederen en diensten

Veiligheidsregio Haaglanden

Waar zit het geld in? (benchmark Berenschot 2024)

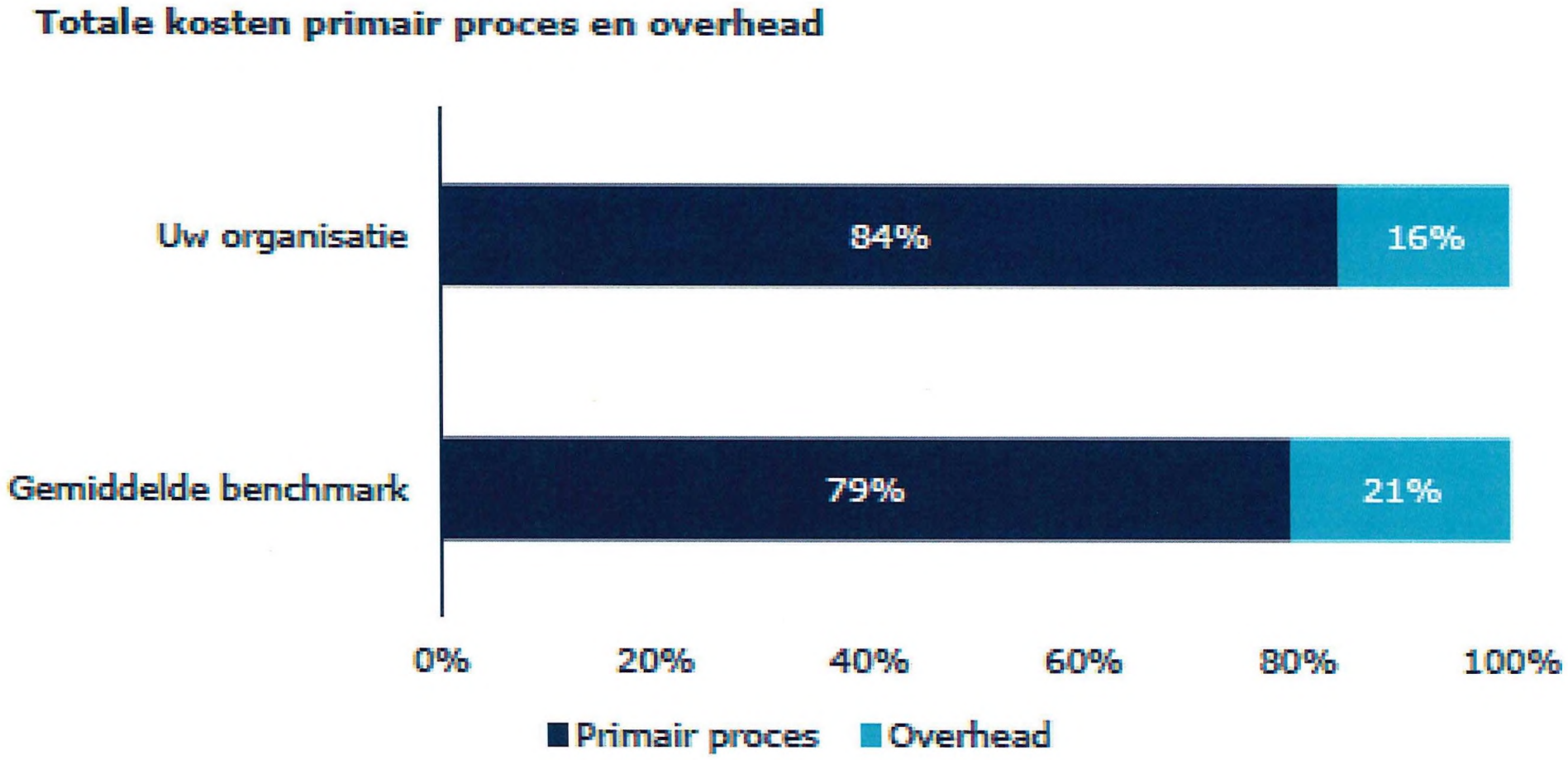

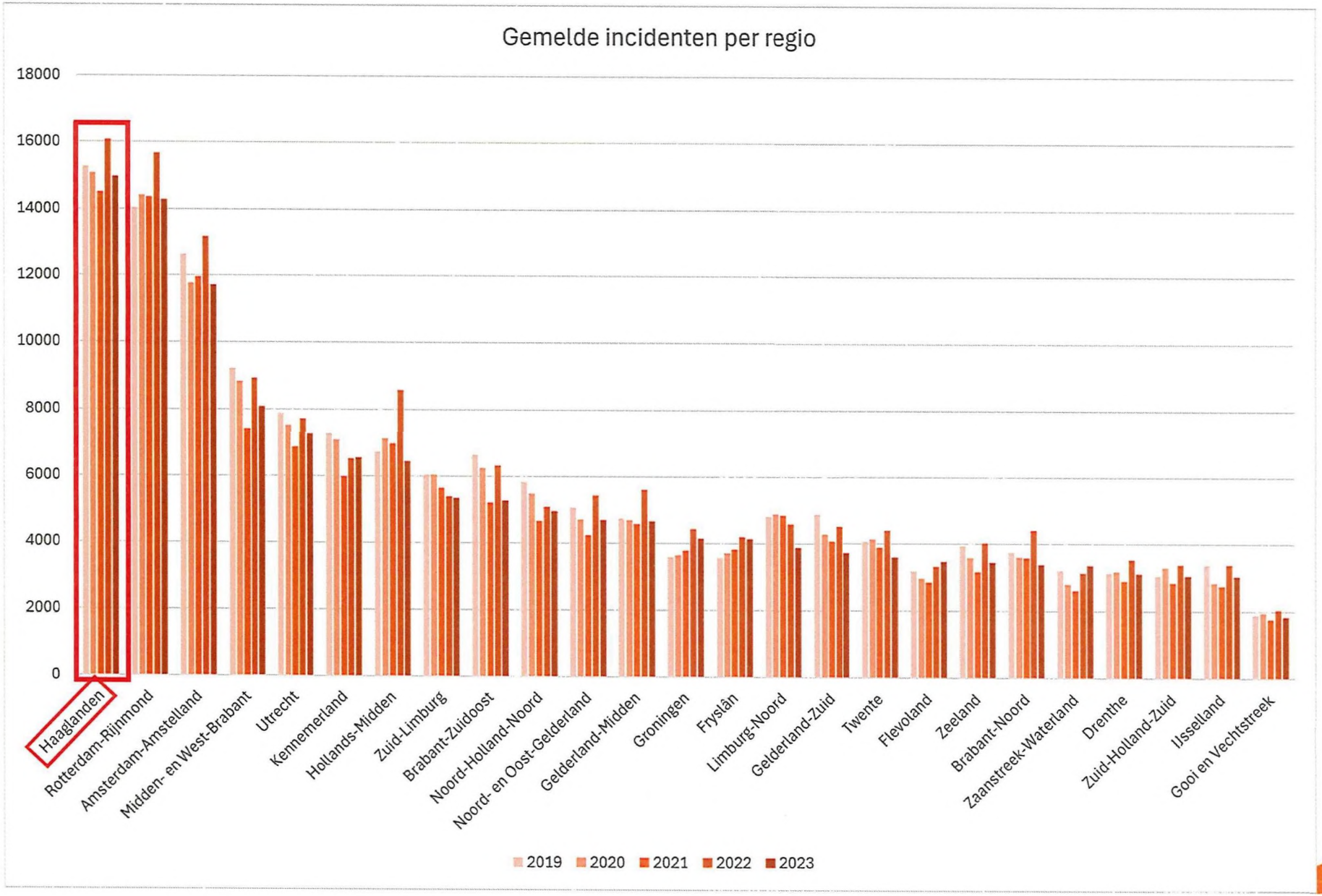
Gemelde incidenten per regio
18000
16000
14000
12000
10000
8000
6000
4000
2000
0
Haaglanden
Rotterdam-Rijnmond
Amsterdam-Amstelland
Midden- en West-Brabant
Utrecht
Kennemerland
Hollands-Midden
Zuid-Limburg
Brabant-Zuidoost
Noord-Holland-Noord
Noord- en Oost-Gelderland
Gelderland-Midden
Groningen
Fryslân
Limburg-Noord
Gelderland-Zuid
Twente
Flevoland
Zeeland
Brabant-Noord
Zaanstreek-Waterland
Drenthe
Zuid-Holland-Zuid
IJsselland
Gooi en Vechtstreek
2019
2020
2021
2022
2023

Incidentfrequentie t.o.v. landelijk gemiddelde per kazerne

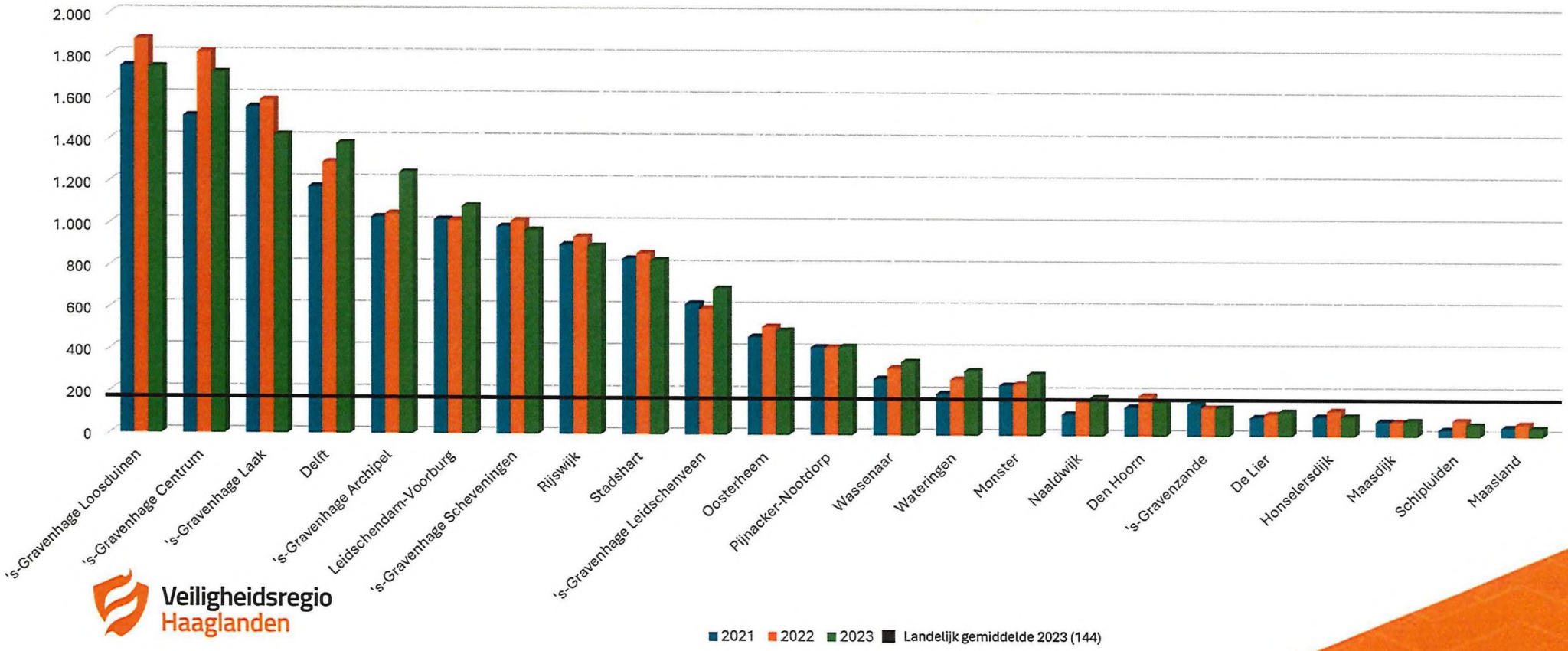

Veiligheidsregio Haaglanden

Vergelijking incidenten op jaarbasis

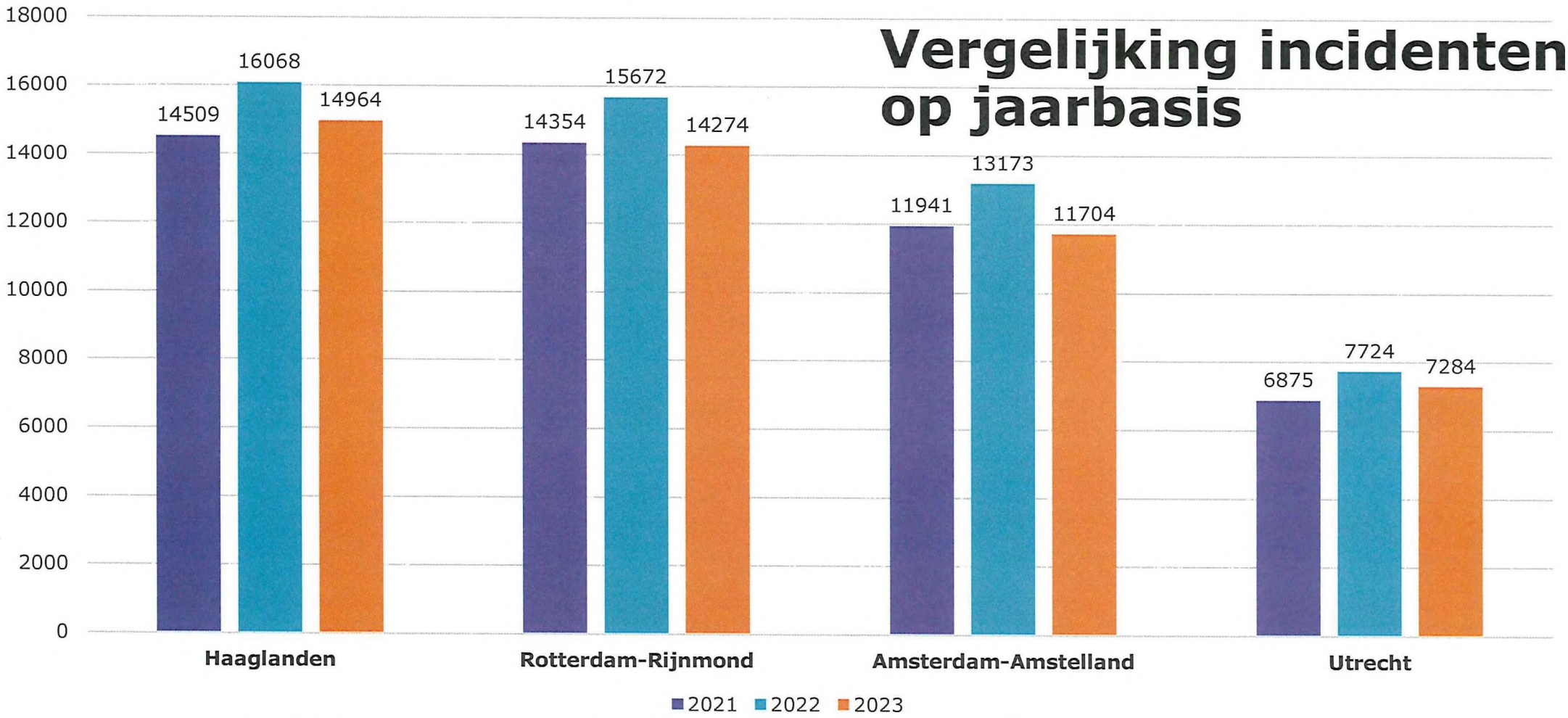

23 kazernes

56 kazernes

18 kazernes

72 kazernes

Veiligheidsregio Haaglanden

Benchmark Risicobeheersing

Haaglanden:	69 fte op 1,2 mln inw
Utrecht:	89 fte op 1,4 mln inw
R'dam-Rijnmond:	92 fte op 1,3 mln inw

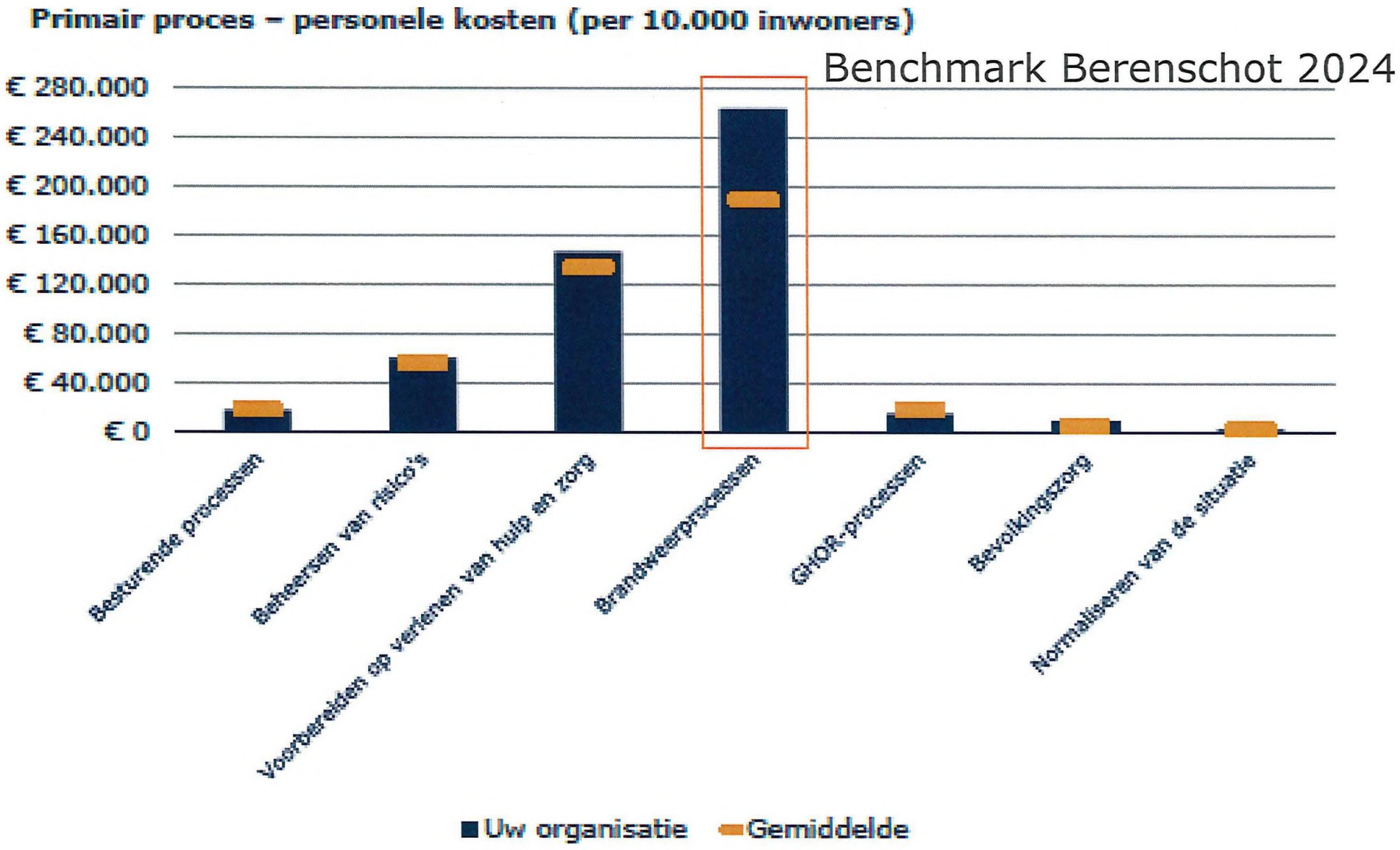
Primair proces – personele kosten (per 10.000 inwoners)
Benchmark Berenschot 2024
€ 280.000
€ 240.000
€ 200.000
€ 160.000
€ 120.000
€ 80.000
€ 40.000
€ 0
Besturende processen
Beheersen van risico's
Voorbereiden op verlenen van hulp en zorg
Brandweerprocessen
GHOR-processen
Bevolkingszorg
Normaliseren van de situatie
Uw organisatie
Gemiddelde

Overhead (Benchmark Berenschot 2024)

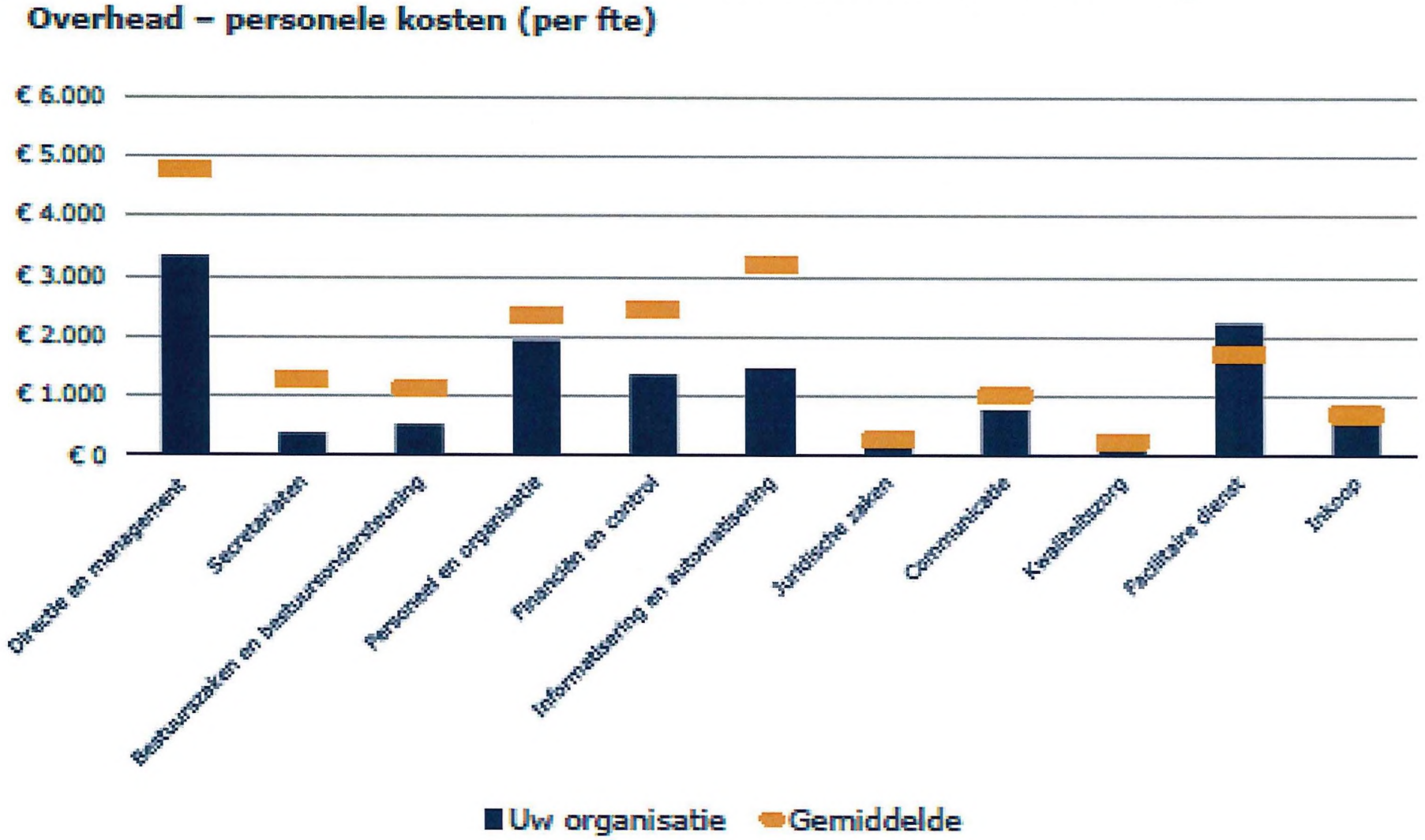

Wat betekent dit voor de bezuinigingsmogelijkheden?

Veiligheidsregio Haaglanden

Historische achtergrond

- 2011: bezuiniging 'trend' via kaasschaaf gerealiseerd; o.a. vacaturestop

- 2011-2015: 'Organisatie in control', 'Ombuigen' en 'Vernieuwen'
  - 2013: kazerne Den Haag - Haagse Hout buiten dienst/ gesloten
  - 2015:
    - Bezuiniging van in totaal 10% gerealiseerd.
    - Via verdeelmodel efficiency verdeeld over gemeenten: inwonerbijdragen omlaag met ca. 3% (Delft, Den Haag, Midden-Delfland) tot 22% (Wassenaar, Rijswijk)

- 2015 – heden
  - Mutatie aantal inwoners wordt niet voor 100% maar voor 25% verdisconteerd in inwonerbijdragen → **structurele besparing van 75%** (sinds 2015 ca. 100.000 meer inwoners → € 7,3 miljoen bezuinigd)
  - Afspraak: voordelige resultaten vloeien terug naar gemeenten (sinds 2015 terugbetaald € 10,5 mln. (cumulatief), zijnde gemiddeld 1,2% van de rekening)
  - Bezuinigings- en besparingsoperaties hebben geresulteerd in lage overhead: 16% t.o.v. 21% landelijk gemiddelde

Veiligheidsregio Haaglanden

Wat betekent dit voor de bezuinigingsmogelijkheden?

5 % bezuiniging	=	€ 5,4	mln
10% bezuiniging	=	€ 10,7	mln
15% bezuiniging	=	€ 16,1	mln

- Geld zit voornamelijk in primaire proces: lage overhead mede vanwege eerdere bezuinigingen
- Bezuinigingen kunnen dus voornamelijk worden gevonden in het primaire proces
  - Gebouwen, voertuigen en vrijwilligers leveren relatief weinig op → mogelijkheden dus vooral bij:
    - Beroeps, uitgaande van tankautospuit (TS) als basiseenheid (24/7, 6 personen op TS = 30 fte)

- Mogelijke (combinatie van) 'knoppen' waaraan gedraaid kan worden
  - Sluiting van kazerne met 1 basiseenheid 'levert' ca. 3 mln op
  - Naar rato piketten en overige diensten (o.a. GHOR, oefenen, risicobeheersing, operationele voorbereiding, crisisbeheersing, meldkamer brandweer)
    - Vacaturestop / ontslagen

- Consequenties bezuinigingen
  - Directe gevolgen veiligheidsniveau
  - Grotere verzorgingsgebieden/ aantal incidenten per kazerne neemt toe
    - Werkdruk moet worden opgevangen door toch al bovengemiddeld drukke kazernes
    - "gelijktijdigheid"

Veiligheidsregio Haaglanden

Financiële uitdagingen

- Vroegpensioen (FLO) per 1 januari 2006 afgeschaft

- CAO-verplichting: zorgdragen voor regeling ouderenbeleid (59-67 jaar)/ loopbaanbeleid
  - Werkgeverslasten groeien gestaag: vanaf 2033 ca. 4 miljoen per jaar.

Veiligheidsregio Haaglanden

Conclusie

- Bezuiniging alleen mogelijk op primaire taken
  - Incidentbestrijding (5% = sluiting 1 beroepskazerne of alle vrijw. kazernes)
  - Naar rato piketten en overige afdelingen (o.a. GHOR, oefenen, risicobeheersing, operationele voorbereiding, meldkamer brandweer)

- Naast bezuinigingen, ook financiële uitdagingen (duurzame inzetbaarheid)

- Bestuurlijke keuze: wel/ niet bezuinigen (in samenhang met het totaal van gemeentelijke inkomsten en uitgaven)
- Inzichtelijk maken wat voor effecten het heeft op de brandweerzorg/ veiligheid (lokaal en regionaal)

Veiligheidsregio Haaglanden